

Café Social- keskustelukahvilan muistio 14.2.2019

Café Social -tilaisuudessa kuultiin uudenlaisesta nuoria kuulevasta ja osallistavasta palautejärjestelmästä sijaishuollossa. Keskustelutilaisuudessa alustivat valvontakoordinaattori Ansa Leinonen, kehittämispäällikkö Johanna Barkman sekä Sankarit Kehittäjäryhmän Olli-Pekka ja Katriina, keskustelun jälkeen tilaisuus jatkui vertaisarvioinnin kehittämistyöpajana.

Vertaisarvioinnilla ”pölläytetään osallisuudella yksikköä” niin, että nuori voi aidosti kertoa kokemuksistaan jokapäiväisestä toiminnasta sijaishuollossa. Tarkoitus on katsoa nuoren näkökulmasta nuoren elämää sijaishuollossa. Valvontaviranomaisella ei ole mahdollisuutta luoda nuoreen suhdetta, joten tarvitaan erilaisia tapoja saada tietoa. Vertaiset tavoittavat nuoria paremmin ja vertaisarviointi tarjoaa mahdollisuuden päästä keskustelemaan toisen kanssa, joka on jo käynyt läpi sijaishuollon. Vertaisarviointi on kasvun mahdollisuus sekä nuorelle että yksikölle.

Vertaisarvioinnin pohjana on kehittäjäryhmässä koottu ja tarkkaan mietitty eettisesti kestävä kysymyspatteristo. Kysymykset käsittelevät niitä asioita ja teemoja, joiden ympärille nuoren elämän peruspilarit rakentuvat. Arviointiprosessi kestää ajallisesti noin kaksi viikkoa ja haastattelut kestävät parista kymmenestä minuutista kahteen tuntiin. Haastatteluista kootaan yksikkökohtainen palaute, jossa keskitytään hyviin asioihin ja tuodaan huolen aiheet esille. Palaute käydään läpi yhteisössä ja tilaisuuteen toivotaan myös sosiaalityöntekijän osallistuvan. Seurantatapaaminen on kahden kuukauden jälkeen.

Tähän mennessä on arvioitu viisi nuorisokohtia ja kuudes on meneillään. Tähänastisten kokemusten pohjalta on jo havaittu, että luottamus vertaisarvioijaan syntyy nopeasti ja nuoret lähtevät kertomaan avoimesti kokemuksistaan. Toiminnassa välittyy nuorelle viesti, että ollaan oikeasti kiinnostuneita nuoresta ja hänen kokemuksistaan.

Valvonnan toteuttaminen edellyttää tarkkaa suunnittelua, kysymyksiä arvioidaan ja niitä päivitetään. Myös itse vertaisarvioinnista pyydetään palautetta. Vertaisarvioijien tukena on taustatiimi, on erittäin tärkeää huolehtia siitä, että vertaisarvioijat saavat riittävän tuen ja mahdollisuuden jälkipuintiin.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Keskustelussa nousi esille, että valvontaviranmaisella, jolla on vaatimus kuulla lapsia ja nuoria, ei ole siihen välttämättä sellaista osaamista ja mahdollisuutta luoda luottamuksellista suhdetta kuten vertaisarvioijalla. Vertaisarviointia pidettiin erittäin hyvänä uudenlaisena valvontaan liittyvänä toimintamallina ja toiveena olisi tulevaisuudessa saada heistä aluehallintoviranomaisten yhteistyökumppaneita. On tärkeää, että korjausliikkeitä voidaan tehdä jo sijoituksen aikana ja etteivät epäkohdat tulisi esiin vasta esimerkiksi jälkihuollon aikana. Toimintamallia pidettiin myös hyvänä johtamisen välineenä. Palautteesta voidaan saada eväitä ja parhaimmillaan se käynnistää prosessin yksikössä. Työntekijät ovat kokeneet palautteen silmiä avaavana. Esille voi nousta asioita, jotka muutoin jäävät arjessa huomiotta. On myös havaittu, että vertaisarviointi on vahvistanut yhteisöllisyyttä yksikössä.

Toiminnan kehittäminen jatkuu edelleen. Haasteena on sosiaalityöntekijöiden saaminen palautetilaisuuksiin, lisäksi kehitettävää on vielä, miten vertaisarviointia voitaisiin hyödyntää niin, ettei arvioiti jäisi vain palautetilaisuuteen ja seurantakäyntiin. Vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin tapoja kehitetään jatkossa, jotta kokemuksiaan voisi ilmaista eri tavoin ja myös nuorempien lasten palautteen saamiseksi. Myös työntekijöiden palautteen koonti olisi tärkeää ja antaisi mahdollisuuden pysähtyä arjessa. Palaute on tärkeä moottori kehittymiselle ja kehittämiselle. Malli nähdään soveltuvan myös avohuoltoon sekä kriisi- ja päivystysluonteisiin yksiköihin.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

